AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kibővített második tanács)

2006. május 31.*

A T-354/99. sz. ügyben,

a **Kuwait Petroleum (Nederland) BV** (székhelye: Rotterdam [Hollandia], képviseli: P. Mathijsen ügyvéd)

felperesnek,

támogatja:

a **Holland Királyság** (képviseli kezdetben: M. Fierstra, később: H. Sevenster, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

* Az eljárás nyelve: holland.

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik kezdetben: G. Rozet és H. Speyart, később: G. Rozet és H. van Vliet, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

a Hollandia által a német határ közelében lévő 633 holland töltőállomásnak nyújtott állami támogatásra vonatkozó, 1999. július 20-i 1999/705/EK bizottsági határozat (HL L 280., 87. o.) részleges megsemmisítése iránti kérelme tárgyában,

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(kibővített második tanács),

tagjai: J. Pirrung elnök, A. W. H. Meij, N. J. Forwood, I. Pelikánová és S. S. Papasavvas bírák,

hivatalvezető: J. Plingers tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. november 22-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita előzményei

1 1997. július 1-jétől megemelték a Hollandiában a benzinre, dízelolajra és cseppfolyósított gázra kivetett jövedéki adókat: a benzin esetében literenként 0,11 guldennel (NLG), a dízelolaj esetében 0,05 NLG-vel, a cseppfolyós gáz esetében pedig 0,08 NLG-vel. Mindemellett mivel a holland jogalkotó tisztában volt azzal, hogy ez az emelés hátrányos következményekkel járhat különösen a német határ mentén fekvő holland töltőállomások üzemeltetőire nézve, az 1996. december 20-i Wet tot wijziging van enkele belastingwetten c.a. (az egyes adótörvényeket módosító törvény, Stbl. 1996., 654. o.) VII. cikke megállapította, hogy a határ menti térség tekintetében lehetőség van a fent hivatkozott adóemelésből eredő jövedékiadó-díjtételek és a Németországban a könnyűolajokra kivetett jövedéki adóteher közötti különbség csökkentését célzó átmeneti intézkedések meghozatalára.

2 Ezért a Holland Királyság 1997. július 21-én meghozta a Tijdelijke regeling subsidie tankstations grensstreek Duitsland elnevezésű szabályozást (a német határ közelében fekvő holland töltőállomások részére nyújtandó támogatásokról szóló átmeneti szabályozás, Stcrt. 1997., 138. o.; a továbbiakban: az átmeneti szabályozás), amelyet az 1997. december 15-i miniszteri rendelettel módosítottak (Stcrt. 1997., 241. o.). Az 1997. július 1-jére visszamenőleges hatállyal hatályba lépett szabályozás a holland–német határtól számított 10 km-es körzetben lévő töltőállomások üzemeltetői részére az eladott benzin literenkénti árára 0,10 NLG támogatást, az e határtól számított 10 és 20 km közötti körzetben lévő töltőállomások üzemeltetői részére pedig 0,05 NLG támogatást írt elő az eladott benzin literenkénti árára.

3 A *de minimis* támogatásokról szóló 96/C 68/06. sz. bizottsági közlemény követelményeinek (HL 1996. C 68., 9. o.; a továbbiakban: a *de minimis* közlemény) való megfelelés érdekében az átmeneti szabályozás hároméves időszakra (1997. július 1-jétől 2000. június 30-ig) 100 000 ecu összegű – vagyis a közleményben meghatározott támogatási felső határnak megfelelő – felső határt állapított meg. Egyébként az átmeneti szabályozás által megállapított támogatás kérelmezőnkénti támogatás volt, amely meghatározás minden olyan természetes és jogi személyre, valamint ezek jogutódaira vonatkozott, akinek a nevében és kockázatára egy vagy több töltőállomást üzemeltetnek.

4 A holland kormány később tervbe vette az átmeneti szabályozás módosítását, amelynek célja a támogatás nem kérelmezőnkénti, hanem töltőállomásonkénti meghatározása volt.

5 Mivel a holland kormány meg kívánt bizonyosodni az átmeneti szabályozás módosításának a *de minimis* közlemény szempontjából való érvényességéről, 1997. augusztus 14-i levelében tájékoztatta a Bizottságot e tervezetről, kijelentve, hogy „amennyiben a Bizottság véleménye szerint a [javasolt] rendszert az EK 88. cikk (3) bekezdésének megfelelően mégis be kellene jelenteni, a holland kormány azt kérelmezi, hogy a jelen levelet tekintse ilyen bejelentésnek".

6 A holland kormánnyal folytatott többszöri levélváltást követően attól tartva, hogy az átmeneti szabályozás és annak módosítása nem tudja megakadályozni, hogy a *de minimis* közlemény által tiltott támogatáshalmozódási helyzetek alakuljanak ki, a Bizottság 1998 júniusában úgy határozott, hogy megindítja az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárást (HL 1998. C 307., 10. o.; a továbbiakban: az eljárást megindító közlemény).

7 Ezen eljárás befejezéseképpen a Bizottság elfogadta a Hollandia által a német határ közelében lévő 633 holland töltőállomásnak nyújtott állami támogatásra vonatkozó, 1999. július 20-i 1999/705/EK határozatot (HL L 280., 87. o.; a továbbiakban: a megtámadott határozat), amelyben kinyilvánította, hogy a jogvita tárgyát képező támogatások egy része összeegyeztethetetlen a közös piaccal, a támogatások másik része viszont a *de minimis* szabály hatálya alá esik.

8 A Bizottság a megtámadott határozatban az alábbi hat csoportba sorolta a töltőállomásokat:

– a tulajdonosi kereskedők csoportja („dealer-owned/dealer-operated", a továbbiakban: Do/Do), ahol a kereskedő a töltőállomás tulajdonosa, amelyet saját kockázatára üzemeltet, miközben olyan kizárólagos vásárlási megállapodást kötött valamely olajipari társasággal, amely nem tartalmaz árképzési záradékot;

– a bérlő kereskedők csoportja („company-owned/dealer operated", a továbbiakban: Co/Do), ahol a kereskedő a töltőállomás bérlője, amelyet saját kockázatára üzemeltet, miközben bérlőként olyan kizárólagos vásárlási megállapodást kötött valamely olajipari társasággal, amely nem tartalmaz árképzési záradékot;

– azon töltőállomások csoportja, amelyekről a holland hatóságok nem nyújtottak információkat, illetve amelyekről csupán részleges információkat nyújtottak;

– az alkalmazott kereskedők csoportja („company owned/company operated", a továbbiakban: Co/Co), ahol a töltőállomást alkalmazottak vagy az olajipari társaság leányvállalatai úgy üzemeltetik, hogy nem ők viselik a kockázatokat, és nem választhatják meg szabadon szállítóikat; a Bizottság e csoportot további két

alcsoportra osztotta: a „tiszta" Co/Co töltőállomásokra, ahol a töltőállomás az olajipari társaság tulajdona, és ő is üzemelteti, valamint a „de facto" Co/Co töltőállomásokra, ahol ugyanaz az üzemeltető többször is kérelmezett támogatást, és ily módon többször is feltűnik a kedvezményezettek listáján;

– azon Do/Do töltőállomások csoportja, amelyek esetében olyan árképzési záradékot kötöttek ki, amely szerint az olajipari társaság adott esetben magára vállalja az üzemeltető által a töltőállomásnál alkalmazott árak csökkentésének egy részét;

– azon Co/Do töltőállomások csoportja, amelyek esetében árképzési záradékot kötöttek ki.

9 A két első csoport tekintetében a Bizottság úgy vélte, hogy nem áll fenn a támogatások halmozódásának veszélye, és megállapította, hogy a *de minimis* szabály alkalmazandó (a megtámadott határozat 1. cikke).

10 A harmadik csoporttal kapcsolatban a Bizottság úgy vélte, hogy nem kizárható a támogatások tiltott halmozódása. Ezért véleménye szerint a kérdéses töltőállomásoknak nyújtott támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal és az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás működésével, mivel a támogatás meghaladhatja a hároméves időszakra engedélyezett, kedvezményezettenként 100 000 eurós összeget (a megtámadott határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja).

11 A negyedik csoport tekintetében a Bizottság úgy ítélete meg, hogy itt sem kizárható, hogy a közös piaccal és az EGT-Megállapodás működésével összeegyeztethetetlen támogatást nyújtottak olyan vállalkozások részére, amelyek több töltőállomással rendelkeznek, és több töltőállomást üzemeltetnek, mivel a támogatás meghaladhatja

a hároméves időszakra engedélyezett, kedvezményezettenként 100 000 eurós összeget (a megtámadott határozat 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja).

12 Végül a két utolsó csoporttal kapcsolatosan a Bizottság úgy ítélte meg, hogy ezen esetekben ugyanazon feltételek mellett szintén fennáll az érdekelt olajipari társaságok részére nyújtandó támogatások halmozódásának veszélye. Véleménye szerint a szállító egészében vagy részben hasznot húzott az üzemeltetőknek nyújtott támogatásból, mivel az utóbbiak nem hivatkozhattak, vagy csupán kisebb mértékben hivatkozhattak az árképzési záradékra (a megtámadott határozat 2. cikke (1) bekezdésének c) és d) pontja, valamint (2) bekezdése).

13 A Bizottság úgy ítélte meg, hogy a holland kormány által hozott, a *de minimis* szabály hatálya alá nem tartozó intézkedések az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében (a megtámadott határozat (88)–(93) preambulumbekezdése) vett támogatásoknak minősülnek, és ezeket a támogatásokat nem indokolták az EK 87. cikk (2) és (3) bekezdésében meghatározott eltérések (a megtámadott határozat (94)–(102) preambulumbekezdése). Következésképpen e támogatásokat a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította (a megtámadott határozat 2. cikke), és elrendelte azok visszatéríttetését (a megtámadott határozat 3. cikke).

14 A megtámadott határozat mellékletében a Bizottság elkészítette az átmeneti szabályozás alkalmazásával támogatásért folyamodó 769 kérelmező listáját, és adott esetben az „Olajipari társaság/Védjegyhasználati szerződés" cím alatt mindegyiknél feltüntette valamely olajipari társaság nevét, valamint az „Olajipari társaság/Csoport" cím alatt valamely olajipari társaság nevét. A felperes neve a két cím alatt 16 töltőállomás esetében szerepel.

15 1999. október 6-i levelében a holland pénzügyminisztérium egy listát juttatott el a felpereshez, amelyben a megtámadott határozat mellékletében a „Q8" nevet mindkét cím alatt feltüntető 16 töltőállomás közül 13 szerepel, és amely tartalmazza a

tizenhárom töltőállomásnak az átmeneti szabályozás alapján külön-külön nyújtott támogatások összegét; levelében a holland pénzügyminisztérium kiemelte, hogy ezen „adatok elegendőek [voltak] ahhoz, hogy a [felperes részére] áttekintést nyújtsanak a [megtámadott] határozatnak a felperest érintő következményeiről". A megtámadott határozat két – a 333. és a 347. sorszámmal jelölt – töltőállomást de facto Co/Co töltőállomásként (2. cikk b) pont, harmadik bekezdés), négy – a 419. a 454., a 459. és a 483. sorszámmal jelölt – töltőállomást árképzési záradékkal rendelkező Do/Do töltőállomásként (2. cikk, c) pont), hét – a 127., a 211., a 230., a 271., a 387., a 494. és az 519. sorszámmal jelölt – töltőállomást pedig árképzési záradékkal rendelkező Co/Do töltőállomásként (2. cikk, d) pont) határozott meg.

Az eljárás és a felek kereseti kérelmei

16 1999. szeptember 20-a és 2000. január 19-e között a megtámadott határozat ellen 74 kereseti kérelmet nyújtottak be az Elsőfokú Bírósághoz.

17 1999. október 9-én a Holland Királyság a Bíróság elé terjesztette a megtámadott határozat elleni keresetét, amelyet a C-382/99. számon vettek nyilvántartásba.

18 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 1999. december 10-én benyújtott keresetlevelével a felperes a jelen keresetet indította a megtámadott határozat ellen, amelyről csupán 1999. október 6-án szerzett teljes egészében tudomást.

19 2000. március 9-i végzésével az Elsőfokú Bíróság kibővített első tanácsának elnöke – a felek meghallgatását követően – az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzatának 77. cikke a) pontjának megfelelően a Bíróság C-382/99. sz. ügyben hozandó ítéletének meghozataláig felfüggesztette az eljárást.

20 2002. június 13-án a Bíróság a C-382/99. sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben [EBHT 2002, I-5163. o.] meghozta az ítéletet, amelyben elutasította a keresetet. Ezt követően a jelen ügyben folytatódott az eljárás.

21 Az Elsőfokú Bíróság felhívására a felperes előterjesztette a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítéletből a jelen ügyben levonandó következtetésekre vonatkozó észrevételeit.

22 Mivel az Elsőfokú Bíróság tanácsainak összetétele az új ítélkezési évtől kezdve megváltozott, és az előadó bírót a második kibővített tanácshoz osztották be, a jelen ügyet ennek a tanácsnak osztották ki.

23 2003. szeptember 25-i végzésével a kibővített második tanács elnöke a felek meghallgatását követően megengedte, hogy a Holland Királyság a felperes oldalán beavatkozóként perbe lépjen.

24 2003. február 20-i levelében a Bizottság tájékoztatta az Elsőfokú Bíróságot a kérdéses támogatás behajtásával kapcsolatos helyzetről. E levélből kiderül, hogy az olajipari társaságok tekintetében a holland hatóságok a Bizottsággal egyetértésben megállapították a visszatérítendő támogatások meghatározásának általános számítási

módszerét. Az olajipari társaságok feladata volt, hogy észrevételeket tegyenek e számítási módszerrel kapcsolatosan.

25 Az Elsőfokú Bíróság felhívására a felperes 2003. augusztus 27-i levelével benyújtotta a Bizottság 2003. február 20-i levelével kapcsolatos észrevételeit.

26 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság (kibővített második tanács) a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott.

27 Az Elsőfokú Bíróság a 2005. november 22-i tárgyaláson meghallgatta felek szóbeli előadásait és az Elsőfokú Bíróság kérdéseire adott válaszukat.

28 A Holland Királyság nem kívánt beavatkozási beadványt benyújtani, valamint a tárgyalás során beavatkozóként fellépni.

29 A felperes keresetében azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– semmisítse meg a megtámadott határozatot;

– kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

30 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság:

– utasítsa el a keresetet mint részben elfogadhatatlant;

– a keresetet az ezt meghaladó részében utasítsa el, mint megalapozatlant;

– kötelezze a felperest a költségek viselésére.

Indokolás

A kereset terjedelméről

Az érintett töltőállomásokról

31 Az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a felperes által észrevételeinek alátámasztásaképpen előadott megsemmisítési jogalapok kizárólag a holland hatóságok 1999. október 6-i levelében meghatározott tizenhárom, vagyis a 127., a 211., a 230., a 271., a 333., a 347., a 387., a 419., a 454., a 459., a 483., a 494. és az 519. sorszámú töltőállomásra vonatkoznak (lásd a fenti 15. pontot). Ebből következően a felperes a megtámadott határozatnak a tizenhárom töltőállomásra vonatkozóan történő részleges megsemmisítését kéri.

32 Mindemellett, ahogy az a tárgyalás során megállapításra került, a holland hatóságok a Bizottsággal való megállapodásukat követően a továbbiakban a megtámadott határozat alapján hét, vagyis a 230., a 333., a 347., a 419., a 454., a 459. és az 519. sorszámú töltőállomás tekintetében nem követelik a kapott támogatás visszafizetését.

33 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy természetes vagy jogi személy által benyújtott megsemmisítés iránti kereset csak akkor elfogadható, ha a felperesnek érdeke fűződik a megtámadott aktus megsemmisítéséhez (az Elsőfokú Bíróság T-480/93. és T-483/93. sz., Antillean Rice Mills és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1995. szeptember 14-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-2305. o.] 59. pontja, valamint a T-141/03. sz., Sniace kontra Bizottság ügyben 2005. április 14-én hozott ítéletének [EBHT 2005., II-1197. o.] 25. pontja). Ahhoz, hogy a felperes megsemmisítés iránti keresetet indíthasson, személyes érdekének létre kellett jönnie és jelenleg is fenn kell állnia (lásd az Elsőfokú Bíróság T-28/02. sz., First Data és társai kontra Bizottság ügyben 2005. október 17-én hozott végzésének k [EBHT 2005., II-4177. o.] 36. és 37. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

34 A jelen esetben mivel a holland kormány már nem követeli e hét töltőállomás tekintetében a kapott támogatások visszatérítését, a felperesnek – a holland kormány és a Bizottság között az e határozat végrehajtásával kapcsolatos nehézségek megoldása érdekében folytatott együttműködésüket követően létrejött megállapodás fényében – e hét töltőállomással kapcsolatosan a továbbiakban nem áll fenn a megtámadott határozatból eredő jogi kötelezettsége. Mivel a felperesnek már nem áll fenn visszatérítési kötelezettsége, a megtámadott határozat megsemmisítése semmiféle előnnyel nem járna számára. A hivatkozott töltőállomásokkal kapcsolatosan tehát a felperesnek már nem áll fenn az eljáráshoz fűződő érdeke.

35 Következésképpen a jelen keresetet a 230., a 333., a 347., a 419., a 454., a 459. és az 519. sorszámú töltőállomások tekintetében elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

A Bíróság ítéletének hatályáról

36 Mindemellett a Bizottság – az Elsőfokú Bíróság bölcsességére hagyatkozva – elfogadhatatlannak tartja a felperes által a C-382/99. sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben a Bíróság előtt kifejtett és a Bíróság által Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítéletben elutasított jogalapokat és jogi érveket.

37 E tételt két okból is el kell utasítani. Először is: az Elsőfokú Bíróság az eljárást a Bíróság alapokmánya 54. cikkének harmadik albekezdése alapján a Bíróság olyan ügyben hozandó ítéletéig függesztette fel, amelyben – mint a jelen esetben is – ugyanannak a jogi aktusnak az érvényességét vitatják, ám e tény nem fosztja meg az Elsőfokú Bíróságot a felfüggesztett ügy elbírálására vonatkozó hatáskörétől, és az Elsőfokú Bíróság a felfüggesztést megszüntető cselekmény időpontjától újra kizárólagos és teljes hatáskörrel rendelkezik az ügyben való érdemi döntésre. Másodszor: a védelemhez való jog betartása tiltja, hogy az egyik bíróság előtt jogszerűen benyújtott keresetben foglalt jogalapokat és jogi érveket egy másik bíróság elutasítsa, amely előtt a kereset megindítója sem megjelenni, sem érvelni nem tudott.

38 Még ha a gondos ügyintézés elve, amelynek érvényesüléséhez a felek saját magatartásukkal is hozzájárulnak, arra késztetheti is a feleket, hogy keresetüket, illetve ellenkérelmüket a Bíróság által vizsgált kérdésekhez képest valódi eltéréseket taglaló kérdésekre korlátozzák, az Elsőfokú Bíróságnak nem feladata, hogy e korlátozást a felek helyett hivatalból tegye meg azzal, hogy egyes, a Bíróság előtt már felhozott jogalapokat – mint elfogadhatatlanokat – elutasít. Ezzel ellentétben valamelyik fél nem építő jellegű hozzáállása az eljárás befejezéséhez szükségtelen költségek felmerülését idézheti elő, és ezért azt a költségek megosztásánál figyelembe lehet venni.

39 Mindemellett még ha az Elsőfokú Bíróság úgy határozott is, hogy az előtte folyó eljárást fel kellett függeszteni, mivel ugyanazon jogi aktus érvényessége volt vitatott mind előtte, mind a Bíróság előtt, és még ha egyértelmű is, hogy a Bíróságnak a

kérdésre e keretben adott válaszát tiszteletben kell tartani, az Elsőfokú Bíróságnak, azaz a ténylegesen eljáró bíróságnak kell megbizonyosodnia arról, hogy a Bíróság válasza, figyelemmel az ügy ténybeli és jogi eltéréseire, átültethető-e az adott ügyre (e tekintetben lásd az Elsőfokú Bíróság T-43/98. sz., Emesa Sugar kontra Tanács ügyben 2001. december 6-án hozott ítéletének [EBHT 2001, II-3519. o.] 73. pontját). Eltérések esetén azt a kérdést kell megvizsgálnia, hogy ezen eltérések a Bíróságéhoz képest eltérő megoldáshoz vezetnek-e. Ilyen eltérések hiányában és valamely fél abbéli kitartása esetén, hogy ugyanazon jogalapokra hivatkozzék, amelyeket a Bíróság már elutasított, az Elsőfokú Bíróság az indokolt végzésében e jogalapokat – mint nyilvánvalóan megalapozatlanokat – elutasíthatja.

Az ügy érdeméről

40 A felperes kezdetben négy jogalapot hozott fel, amelyeket elsősorban ténybeli hibák fennállására, másodsorban az állami támogatás fogalmának téves értelmezésére, harmadsorban a *de minimis* szabály helytelen alkalmazására, negyedsorban a gondos ügyintézés elvének megsértésére alapozott.

41 Az Elsőfokú Bíróság tudomásul veszi, hogy a felperes a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítéletet követően benyújtott észrevételeiben visszavonta a *de minimis* szabály téves alkalmazására vonatkozó jogalapját.

42 Az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a felperes első jogalapja kizárólag a 230., a 333., a 347., a 419., a 454., a 459. és az 519. sorszámú töltőállomásokra vonatkozik. Mivel a kereseti kérelmet e töltőállomások tekintetében az Elsőfokú Bíróság elfogadhatatlannak nyilvánította (lásd a fenti 35. pontot), az elfogadhatatlanság e jogalapra is vonatkozik.

43 Ezért csupán a további két, elsősorban az állami támogatás fogalmának téves értelmezésére, másodsorban pedig a gondos ügyintézés elvének megsértésére alapozott jogalapot kell megvizsgálni.

Az állami támogatás fogalmának téves értelmezéséről

– A felek érvei

44 A felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság az állami támogatás fogalmát tévesen értelmezte, mivel úgy vélte, hogy bizonyított volt a felperes részére nyújtott előny fennállása, az állami források alkalmazása és a verseny torzulása.

45 A felperes elismeri, hogy a hozzá tartozó öt – a 127., a 211., a 371., a 387. és a 494. sorszámú – töltőállomás ügyvezetője, valamint a 483. sorszámú töltőállomás tulajdonosa árképzési záradékkal ellátott kizárólagos üzemanyag-ellátási szerződést kötött vele.

46 Jogalapjának első részében a felperes előadja, hogy a Bizottság rosszul értelmezte az árképzési záradékot. A megtámadott határozatban a Bizottság megállapította, hogy az árképzési záradék miatt kötelező volt az olajipari társaságok beavatkozása. A felperes megerősíti, hogy ami őt illeti, teljes mértékben szabadon dönthet arról, hogy beavatkozik-e az üzemeletető javára, vagy sem. A „Price management system"-ének (árképzési rendszer) 6. cikke ugyanis olyan feltételeket határoz meg, amelyek esetén a felperesnek „lehetősége" van arra, hogy a benzinkúti ár csökkentésének egy részét

magára vállalja. Ezenkívül e cikk utolsó bekezdése előírja, hogy a felperes bármikor „egyoldalúan" módosíthatja e záradékát. A felperes arra hivatkozik, hogy kereskedelmi érdekei védelmében szabadon alkalmazza e záradékot. A Bizottság tehát helytelenül állítja, hogy a felperes köteles lett volna alkalmazni ezt e rendszert.

47 A felperes arra kéri az Elsőfokú Bíróságot, hogy hagyja figyelmen kívül a Bíróság árképzési záradékokra vonatkozó általános észrevételeit, és a felperes sajátos záradékait vizsgálja meg. Egyébiránt a Bíróság a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítéletben beérte annak megemlítésével, hogy a Bizottság az olajipari társaságoknak juttatott közvetett támogatások fennállását csupán az ugyanilyen záradékok létezéséből kiindulva vélelmezte. A felperes arra kéri az Elsőfokú Bíróságot, hogy utasítsa a Bizottságot azon árképzési záradékok szövegének benyújtására, amelyekre érvelését alapozta.

48 Jogalapjának második részében a felperes azzal érvel, hogy a támogatásból nem származott előnye. Az árképzési záradék alapján hat érintett töltőállomásnak összesen 1 083 058 NLG összegben nyújtott önként különböző ellentételezéseket, ahogy az a mellékletben csatolt dokumentumokból megállapítható. Annak kinyilvánítása helyett, hogy a felperesnek a kérdéses támogatásból előnye származott, azt kellene megállapítani, hogy a kérdéses töltőállomások egyszerre részesültek a támogatásból, valamint a felperes által érvényesített záradékban meghatározott ellentételezésből. Akár helytálló volt a Bizottság érvelése, akár nem, részleges ellentételezés esetén a holland hatóságokat csupán a *de facto* ellentételezés egy részének visszatérítésére kötelezhetik.

49 A felperes elutasítja a Bizottság azon érvelését, amely szerint a tényekre vonatkozó érvek azon okból elfogadhatatlanok, hogy a közigazgatási eljárás során a felperes nem hivatkozott rájuk. A felperes emlékeztet arra, hogy ez az eljárás elsősorban a

Bizottság és az érintett tagállam között zajlik. A többi érintett fél csupán akkor léphet fel, ha valamely különös információval rendelkezik, itt azonban nem ez a helyzet.

50 A jogalap harmadik részében a felperes azzal érvel, hogy mivel a kérdéses támogatásnak rá nézve nem volt semmilyen következménye, esetében nem létezett semmiféle állami forrás. Ezenkívül nem is torzulhat a verseny, mivel – még ha feltételezzük is, hogy a Bizottság érvelése igaz – az összes beszállító mind a Hollandiában, mind a Németországban üzemelő leányvállalatok tekintetében ugyanilyen módon tesz szert előnyre. A *de minimis* szabály miatt a tagállamok közötti kereskedelmet ez nem érintette.

51 A Bizottság fenntartja, hogy a megtámadott határozatban kifejtett elemzés megalapozott volt, amint azt a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítélet is helybenhagyta.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

52 Jogalapjának első részében a felperes lényegében azzal érvel, hogy az árképzési záradék nem kötelező jellegű, és ezért megegyezik a megtámadott határozatban körülírt záradékkal.

53 Elöljáróban le kell szögezni, hogy a Bizottság a megtámadott határozat meghozatala érdekében biztos ismereteket szerzett a felperes árképzési záradékáról. A Bizottság 574 kizárólagos vásárlási megállapodással rendelkezett, amelyeket az érintett töltőállomások kötöttek az olajipari társaságokkal (a megtámadott határozat (7) preambulumbekezdése), és amelyek általában magukban foglalják az árképzési

záradékot. Ráadásul a felperes esetében a felperes által kikötött záradékot a megtámadott határozat külön megemlíti ((28), (31), (49) és (50) preambulumbekezdés). Ezenkívül ellenkérelmének mellékleteként a Bizottság négy kizárólagos vásárlási megállapodást csatolt, amelyeket a felperes azon hat töltőállomás közül való állomásokkal (a 127., a 211., a 371. és a 387. sorszámú töltőállomások) kötött, amelyek tekintetében a felperes elismerte, hogy árképzési záradékot kötött ki Ezért nem kell a felperes arra irányuló kérelmének helyt adni, hogy a Bizottság nyújtsa be azon árképzési záradékok szövegét, amelyre érvelését alapozta.

54 A Bizottság a megtámadott határozatban a következőképpen írta le az árképzési záradékokat:

„[az] árképzési záradék leggyakrabban azt rögzíti, hogy az olajipari társaság magára vállalja az üzemeltető által jóváhagyott benzinkútnál feltüntetett ár csökkentése költségeinek egy részét, amennyiben a belső- vagy a nemzetközi piaci feltételek árcsökkentések átmeneti vagy tartós bevezetését teszik kívánatossá vagy szükségessé. Az ilyen árcsökkentés végrehajtása érdekében gyakran szükség van a felek előzetes egyeztetésére" (a megtámadott határozat (84) preambulumbekezdése).

A Bizottság megállapította, hogy e záradék „kötelez[te] a szállítót, hogy a vásárlónak legalább részleges ellentételezést nyújtson a [...] jövedéki terhek megemelése miatt elszenvedett veszteségekért" (a megtámadott határozat (85) preambulumbekezdése). Ebből azt a következtetést vonta le, hogy „az üzemeltetőknek a Hollandiában a könnyűolajokra kivetett jövedéki terhek megemelése miatt bekövetkezett jövedelemkiesés ellentételezésére nyújtott támogatás úgy tekinthető, hogy a holland kormány tulajdonképpen magára vállalta a szállítók [ezen] záradék alapján fennálló kötelezettségének egy részét vagy egészét" (a megtámadott határozat (85) preambulumbekezdése).

55 A megtámadott határozatból tehát kitűnik, hogy az árképzési záradék azon szerződéses kötelezettségek részét képezi, amelyek anélkül kötik a töltőállomásokat és az olajipari társaságokat, hogy e záradék kényszerítő jellegű és/vagy automatikus lenne.

56 A Bíróság a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítéletében a felperes azon jogi érve ellenére, amely szerint az árképzési záradékok az esetek nagy részében az olajipari társaságokra nézve nem képeznek a benzinkutaknál feltüntetett árak csökkentésének ellentételezésére vonatkozó feltétel nélküli kötelezettséget (57. pont), azt állapította meg, hogy a töltőállomásoknak nyújtott támogatásnak az volt a hatása, hogy az olajipari társaságokat felmentette azon kötelezettség alól, hogy a piaci részesedés elvesztésének elkerülése érdekében magukra vállalják a kereskedők által alkalmazott és a benzinkutaknál feltüntetett árcsökkentés költségeinek egy részét vagy egészét (66. pont). Ebből következően a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a Bizottság által elemzett árképzési záradékok kötelező jellegűek voltak, és közvetlenül nem foglalt állást e kötelezettség feltétel nélküli jellegével kapcsolatosan.

57 Ez az elemzés egybevág Léger főtanácsnok elemzésével, aki a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítélethez kapcsolódó indítványában (EBHT 2002., I-5167. o.) ugyanazt a formulát használta, mint a Bíróság. Annak kifejtésével bizonyította e formula megalapozottságát, hogy támogatás hiányában számára „nagyon valószínűnek tűnt", hogy e társaságok a kereskedőik kérésére igénybe veszik az árképzési záradékot a piacirészesedés-vesztés elkerülése érdekében (az indítvány 129. pontja).

58 A továbbiakban meg kell vizsgálni a felperes árképzési záradékát. A felperes által nyújtott, „SPG"-nek nevezett árképzési záradék szövegezése szerint:

„Az SGP [a felperesnek] lehetőséget nyújt arra, hogy az [alábbiakban] meghatározott feltételek mellett átvállalja az engedményes által engedélyezett benzinkútnál feltüntetett ár csökkentésének egy részét [...].

A [felperes] a következő feltételek esetén vállalja át az SGP táblázataiban feltüntetett hozzájárulást:

a. A forgalomveszteség tényleges valószínűsége.

b. Kifejezetten gondos előzetes egyeztetést kell folytatni [a felperessel], vagyis [a felperes] csakis az engedményes területének [a felperesi] felügyelőjével folytatott egyeztetést követően nyújt hozzájárulást, amennyiben a felügyelő egyetért [a felperes] hozzájárulásával.

c. Az engedményes csupán a hozzájárulás írásbeli rögzítését követően (lásd a mellékletet) követelheti [a felperes] hozzájárulását.

[...]

[A felperes] a szerződés fennállása során bármikor jogosult átmeneti jelleggel egyoldalúan (részben vagy egészben) módosítani az SGP-t."

59 Ebből kiderül, hogy a felperes fenntartja magának azt jogot, hogy ne hajtsa végre az árképzési záradékot. Ez a záradék tehát a felperes részére csupán „lehetőséget" nyújt arra, hogy részben ellentételezze a benzinkútnál feltüntetett ár csökkentését. Az a tény, hogy a felperesnek a benzinkútnál feltüntetett ár csökkentéséhez való hozzájárulását írásban kell rögzíteni, lehetőséget nyújt az üzemeltető számára, hogy e záradék alkalmazását „követelje". Ráadásul az a tény, hogy a felperes fenntartja

magának a jogot, hogy a hivatkozott záradékot egyoldalúan módosítsa, megerősíti azt a benyomást, hogy a felperes a záradék egyedüli ura. E záradékból lényegében az következik, hogy csupán a felperes beleegyezésével alkalmazható.

60 Mindemellett a felperes által előterjesztett dokumentumokból kitűnik, hogy a felperes – legalább az 1997. január 1-jétől október 15-ig tartó időszakban – az összes olyan szerződésben alkalmazta az árképzési záradékot, amely tartalmazta ezt a záradékot. Ebből következően a felperes tényleg alkalmazni kívánta az árképzési záradékot.

61 Azt is meg kell említeni, hogy a felperes záradéka, amint azt maga is elismeri, megfelel a megtámadott határozat (84) preambulumbekezdésében található leírásnak. Egyébiránt – amint azt a Bizottság a megtámadott határozat (85) preambulumbekezdésében kifejti – a felperes záradéka valóban kötelezi a felperest a szerződő fél által a jövedéki adóemelés miatt elszenvedett veszteségek legalább részleges ellentételezésére. Amint azt a tárgyalás során a felperes is elismerte, bizonyos, hogy az árképzési záradék célja az, hogy különösen a jövedéki adók emelésének köszönhető piacirészesedés-vesztés elkerülése miatt kerüljön alkalmazásra. Ezt a jelen ügyben a záradék a felperes általi érvényesítése is bizonyítja. A fentiekből következik, hogy a megtámadott határozat értelmében a felperes árképzési záradéka kötelezőnek minősül.

62 A Bizottság tehát a felperes záradékával kapcsolatosan jogosan vonta le azt a következtetést, hogy „az üzemeltetőknek a Hollandiában a könnyűolajokra kivetett jövedéki adók megemelése miatt bekövetkezett jövedelemkiesés ellentételezésére nyújtott támogatás úgy tekinthető, hogy a holland kormány tulajdonképpen magára vállalta a szállítók [ezen] záradék alapján fennálló kötelezettségének egy részét vagy egészét" (a megtámadott határozat (85) preambulumbekezdése). Ezért a Bizottság jogosan sorolta be a 127., a 211., a 371., a 387., a 483. és a 494. sorszámú töltőállomásokat a megtámadott határozat 2. cikkének c) pontja vagy d) pontja alá, amely tehát a felperest kötelezi a támogatás visszatérítésére.

63 Következésképpen a jelen jogalap első részét – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

64 Jogalapjának második részében a felperes lényegében azt állítja, hogy a kérdéses töltőállomásoknak nyújtott támogatás révén nem részesült személyesen előnyben, illetve csak részleges előnyben részesült, mivel árképzési záradékát önkéntesen érvényesítette.

65 Először ia emlékeztetni kell azon ítélkezési gyakorlatra, amely szerint az állami támogatással kapcsolatos határozat jogszerűségét a határozat meghozatalakor a Bizottság rendelkezésére álló információk alapján kell megítélni (a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítélet 49. pontja és a C-276/02. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2004. szeptember 14-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8091. o.] 31. pontja).

66 Nem állítható, hogy a Bizottságnak a megtámadott határozat meghozatalakor tudomása lett volna arról, hogy a felperes az átmeneti szabályozás bevezetésének ellenére az árképzési záradékát továbbra is érvényesítette. Következésképpen ennek puszta feltételezése nem befolyásolhatja a megtámadott határozat jogszerűségét.

67 Másodszor meg kell jegyezni, hogy amikor a Bizottság valamelyik támogatási programot vizsgálja, mint a jelen esetben is, nem képes és nem is köteles pontosan meghatározni az egyes kedvezményezettek által kapott támogatás összegét. Ezért a támogatási program egyik kedvezményezettjének egyedi körülményeit csupán a támogatás-visszatérítési szakaszban lehet értékelni (e tekintetben lásd a Bíróság C-310/99. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2002. március 7-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-2289. o.] 89–91. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). Ezt a megközelítést a Bíróság a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítéletében megerősítette, ahol megállapította, hogy „valamely tagállamnak a támogatás visszatérítendő összegének pontos

kiszámítására vonatkozó kötelezettsége – főleg amennyiben ez, mint a jelen esetben is, a töltőállomások nagy számát érinti, és ez a számítás olyan információktól függ, amelyeket a tagállam nem közölt a Bizottsággal – azon jóhiszemű együttműködési kötelezettség szélesebb keretébe tartozik, amely a Szerződés állami támogatásra vonatkozó szabályainak végrehajtása tekintetében kölcsönösen kötelezi a Bizottságot és a tagállamokat" (91. pont).

68 Következésképpen még ha feltételezzük is, hogy a felperes által állított tények pontosak, ez a megtámadott határozat érvényességét nem befolyásolhatja, csupán a támogatás visszatérítésének módját. Minthogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint „a közösségi rendelkezéseknek a jelen tárgyban való hiányában a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánított támogatások visszatérítését a nemzeti szabályozás által előírt módokon kell végrehajtani" (lásd a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítélet 90. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot). A végrehajtással kapcsolatos jogvita elbírálása a nemzeti bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik (e tekintetben lásd a Bíróság C-297/01. sz., Sicilcassa és társai kontra Bizottság ügyben 2003. július 24-én hozott végzésének [EBHT 2003., I-7849. o.] 41. és 42. pontját, valamint az Elsőfokú Bíróság T-459/93. sz., Siemens kontra Bizottság ügyben 1995. június 8-án hozott ítéletének [EBHT 1995, II-1675. o.] 104. pontját).

69 Amikor – mint a jelen esetben is – az érintett tagállam a Bizottság támogatásra vonatkozó határozatának végrehajtásával kapcsolatos nehézségekre hivatkozik, és e nehézségeket a Bizottsággal történt jóhiszemű együttműködés keretében oldja meg, az e tagállam által végül meghozott végrehajtási intézkedések elbírálása továbbra is a nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik. Ez a helyzet áll fenn akkor is, ha a Bizottság jóváhagyta az érintett tagállam által javasolt végrehajtást. A jóváhagyás csupán a Bizottságnak a végrehajtás közösségi szempontból való elfogadhatóságára, valamint a tagállam végrehajtási nehézségeire vonatkozó véleményét fejezi ki, de semmiféle módon nem változtatja meg az érintett tagállamnak az e nehézségek megállapításával és megoldási módjával kapcsolatos felelősségét. Amennyiben a jóváhagyást követően a támogatás-visszatérítéssel, különösen a megtámadott határozat ténymegállapításaival vagy a visszatérítendő tényleges előny pontos összegével kapcsolatban jogvita merül fel, a nemzeti bíróság feladata, hogy a nemzeti jogszabályok segítségével és a megtámadott határozatra, valamint – amennyire szükséges – a fennálló nehézségekre tekintettel megoldja a még fennálló végrehajtási nehézségeket, és ennek során figyelembe kell vennie a Bizottság jóváhagyását. Kétség esetén a nemzeti bíróságnak még mindig megvan az a lehetősége, hogy a jóhiszemű együttműködés elvének megfelelően kérdéseket tegyen fel a Bizottságnak (e

tekintetben lásd a Bíróság C-39/94. sz., SFEI és társai ügyben 1996. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1996, I-3547. o.] 49. és 50. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint, analógia útján, a Hollandia kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 20. pontban hivatkozott ítélet 91. és 92. pontját), vagy hogy előzetes döntéshozatali kérdést terjesszen a Bíróság elé (lásd a Siemens kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 68. pontban hivatkozott ítélet 104. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

70 Ennél fogva a jelen jogalap második részét – mint hatástalant – el kell utasítani.

71 Jogalapjának harmadik részében a felperes azt állítja, hogy a támogatás egyáltalán nem torzította a versenyt, és a *de minimis* szabály miatt nem érintette a tagállamok közötti kereskedelmet.

72 Ezeket az érveket a Hollandia kontra Bizottság ügyben is a Bíróság elé terjesztették (a fenti 20. pontban hivatkozott ítélet 30. pontja, összefoglalva). A Bíróság ezeket összességében elutasította (37–39. pont), ítéletének 60–66. pontjában olyan olajipari társaságokra hivatkozva, mint amilyen felperes. A Bíróság tehát megállapította, hogy a támogatás célja az volt, hogy a Hollandiában kivetett jövedéki adó emelését követő üzemanyag-áremelésből eredően a német határ közelében fekvő töltőállomások forgalma ne csökkenjen a Németországban alkalmazott versenyképesebb árak miatt (63. pont). Hozzátette, hogy ezt a célkitűzést szolgálták az árképzési záradékok is (64. pont). Megállapította, hogy az olajipari társaságok által kikötött árképzési záradékkal érintett töltőállomásoknak nyújtott támogatások az érintett társaságokra nézve gazdasági következményekkel járnak, mivel azoknak mindenképpen az volt hatása, hogy felmentették e társaságokat azon kötelezettségük alól, hogy a piacirészesedés-vesztés elkerülése érdekében magukra vállalják a kereskedők által alkalmazott és a benzinkutaknál feltüntetett árak csökkentési költségeinek egy részét vagy egészét. A Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy az átmeneti szabályozás az olajipari társaságok javára nyújtandó támogatás, mivel a belső-, illetve nemzetközi piac alakulásával kapcsolatos versenyhelyzetüket fenntartani kívánó társaságok költségvetését normális esetben terhelő ráfordítások könnyítését eredményezte (66. pont).

73 Ebből világosan kitűnik, hogy a Bíróság szerint az olajipari társaságokra nézve a kérdéses támogatás igenis torzította a versenyt, és a tagállamok közötti kereskedelmet is érintette.

74 A felperes továbbá semmiféle olyan, a személyes helyzetére vonatkozó különös tényezőre nem hivatkozik, amely a Bíróság általános értékelését érvénytelenné tenné.

75 Az Elsőfokú Bíróság ezért megállapítja, hogy a megtámadott határozat versenytorzulást, illetve a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolását illető megállapítása érvényes. Ebből következően a jelen jogalap harmadik részét – mint nyilvánvalóan megalapozatlant – el kell utasítani.

76 Mivel a jelen jogalap összes részét – mint megalapozatlant – el kell utasítani, az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A gondos ügyintézés elvének megsértésére vonatkozó jogalapról

– A felek érvei

77 A felperes e jogalapjával arra hivatkozik, hogy a Bizottság megsértette a gondos ügyintézés elvét azzal, hogy az érintetteket nem tájékoztatta azokról az intézkedésekről, amelyeket velük szemben hozni szándékozott, és ezzel nem tette lehetővé számukra, hogy véleményüket a tudomására hozzák. A felperes azzal érvel, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a közösségi jog alapelvei közé tartozik a védelemhez való

jog minden olyan eljárásban történő tiszteletben tartása, amely valamely személlyel szemben indult, és e személyre nézve hátrányos intézkedéshez vezethet, és ezt a jogot még a szóban forgó eljárásra vonatkozó szabályozás teljes hiánya esetén is biztosítani kell (az Elsőfokú Bíróság a T-450/93. sz., Lisrestal és társai kontra Bizottság ügyben 1994. december 6-án hozott ítéletének [EBHT 1994., II-1177. o.] 42. pontja).

78 A felperest a kérdéses támogatás holland államnak történő visszatérítésére köteleznék. Erről a kötelezettségről azonban nem tájékoztatták előzetesen. Egyrészt a felperes nem vett részt a nemzeti közigazgatási eljárásban. Ez azt mutatja, hogy a holland hatóságok nem tekintették őt a támogatás kedvezményezettjének. Másrészt ezen eljárás alatt a Bizottság semmiféle módon nem fordult az olajipari társaságokhoz. Az eljárást megindító közlemény – amely kimondja, hogy „a Bizottság nem zárhatja ki azt a lehetőséget, hogy a támogatás közvetlen kedvezményezettjei az olajipari társaságok lennének" – túl általános ahhoz, hogy a felperesnek címzett, a véleményének kifejtésére vonatkozó felhívásnak lehessen tekinteni. A felperes hangsúlyozza, hogy a közlemény csupán azt a tényt említette, hogy az érintett töltőállomások tulajdonjoga miatt az érintett olajipari társaság a támogatás „kedvezményezettjének" minősülhet, és ezért visszatérítésre kötelezett lehet. Amennyiben ez a mechanizmus elképzelhető, a megtámadott határozat teljesen új tényezőn, vagyis az árképzési záradékon alapulna. A felperes pedig e tekintetben nem ismertethette véleményét.

79 A Bizottság szerint elegendő arra emlékeztetni, hogy a felperes a közigazgatási eljárás során előterjesztette észrevételeit, többek között megemlítette azt a tényt, hogy a töltőállomások kérték, hogy növelje árrésüket, és az árképzési záradékot tartalmazó típusszerződését saját maga juttatta el a Bizottsághoz. Ellentmondásos lenne most úgy vélni, hogy a Bizottságnak nem kellett volna ezt a tényezőt felhasználni, mivel előbb meg kellett volna hallgatnia a felperest e kérdésben. A felperes tehát tökéletesen megismerhette volna az ügy legapróbb részleteit is. A Bizottság azt a tényt is hangsúlyozza, hogy 1999. január 20-án az árképzési záradékkal kapcsolatos kiegészítő információk közlése érdekében fel kellett hívnia a holland hatóságokat.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

80 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állami támogatásokkal kapcsolatos közigazgatási eljárás kizárólag az érintett tagállammal szemben indul meg (a Bíróság C-74/00. P. és C-75/00. P. sz., Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben 2002. szeptember 24-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-7869. o.] 81. pontja). A támogatásból részesülő kedvezményezett vállalatok ezen eljárásban csupán érdekelteknek tekinthetők (az Elsőfokú Bíróság T-228/99. és T-233/99. sz., Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen kontra Bizottság ügyben 2003. március 6-án hozott ítéletének [EBHT 2003., II-435. o.] 122. pontja). Ebből következően az érdekeltek, akik nem érvényesíthetik az eljárás alá vont személyeket megillető védelemhez való jogot, csupán azon joggal élhetnek, hogy a közigazgatási eljárásban az eset körülményeire tekintettel megfelelő mértékben részt vegyenek (a Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 83. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-371/94. és T-394/94. sz., British Airways és társai és British Midland Airways kontra Bizottság ügyben 1998. június 25-én hozott ítéletének [EBHT 1998, II-2405. o.] 60. pontja).

81 Az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében a Bizottság a hivatalos vizsgálati szakasz során köteles felhívni az érintett feleket észrevételeik megtételére. E kötelezettséggel kapcsolatban az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság által a *Hivatalos Lap*ban megjelentetett értesítés megfelelő módja annak, hogy az eljárás megindításáról értesítse az összes érdekeltet (a Bíróság 323/82. sz., Intermills kontra Bizottság ügyben 1984. november 14-én hozott ítéletének [EBHT 1984, 3809. o.] 17. pontja), és hogy „e közleménynek kizárólagos célja az, hogy a Bizottság minden olyan információt megszerezzen az érdekeltektől, amelyek a jövőbeli fellépését illetően felvilágosíthatják" (a Bíróság 70/72. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1973. július 12-én hozott ítéletének [EBHT 1973., 813. o.] 19. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-266/94. sz., Skibsværftsforeningen és társai kontra Bizottság ügyben 1996. október 22-én hozott ítéletének [EBHT 1996., II-1399. o.] 256. pontja).

82 Következésképpen a felperes nem hivatkozhat a gondos ügyintézés elvének megsértésére azért, mert a Bizottság nem kérte őt személyesen, hogy a támogatás vizsgálatára vonatkozó eljárás kapcsán tegye meg észrevételeit.

83 Ezzel szemben a Bizottság valóban köteles az érdekelteket olyan helyzetbe hozni, hogy a valamely állami támogatás hivatalos vizsgálatára vonatkozó eljárás keretében előterjeszthessék észrevételeiket (a Falck és Acciaierie di Bolzano kontra Bizottság ügyben hozott, a fenti 80. pontban hivatkozott ítélet 170. pontja, valamint az Elsőfokú Bíróság T-109/01. sz., Fleuren Compost kontra Bizottság ügyben 2004. január 14-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-127. o.] 45. és 46. pontja).

84 A felperes ezzel kapcsolatosan azt állítja, hogy az eljárás megindításáról szóló közlemény túl általános volt ahhoz, hogy magát, mint olajipari társaság érdekeltnek tekinthesse.

85 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság köteles hivatalos, az érdekeltek tájékoztatásáról is gondoskodó vizsgálati eljárást indítani, amennyiben valamely előzetes vizsgálat végeztével komoly kétségei vannak a kérdéses pénzügyi intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségéről. Ebből következően a Bizottság nem kötelezhető arra, hogy az ezen eljárás megindításáról szóló közleményben a kérdéses támogatásra vonatkozó végleges elemzést terjesszen elő. Ezzel ellentétben szükséges, hogy a Bizottság kielégítően határozza meg vizsgálatának keretét annak érdekében, hogy a maga részéről az érdekelteket ne fossza meg az észrevételeik megtételéhez való joguktól.

86 A jelen ügyben a Bizottság a hivatalos vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó határozatában, amely felhívta az érdekelteket észrevételeik megtételére, kijelentette, hogy az olajipari társaságokkal kapcsolatosan nem kizárt, hogy e társaságok a támogatás kedvezményezettjeinek minősülnek, és hogy e támogatásokat esetleg vissza kell téríteniük. A Bizottság azon tényre alapozta e lehetőséget, hogy a kizárólagos vásárlási, illetve bérleti szerződések e tekintetben korlátozhatták a független üzemeltetők szabadságát (*de facto* irányítás), akik *de facto* az olajipari társaság által alkalmazott kereskedők csoportjába tartozóknak minősülnek, vagyis olyan személyeknek, akik nem viselik a töltőállomás üzemeltetéséhez kapcsolódó kockázatokat (a közlemény hetedik és nyolcadik preambulumbekezdése).

87 El kell ismerni, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban már felhagyott a töltőállomásoknak az olajipari társaságok általi, a kizárólagos vásárlási megállapodás útján történő *de facto* irányítására vonatkozó elméletével, amelyen az eljárást megindító határozatában foglalt kétségei alapultak (a megtámadott határozat (75) preambulumbekezdése). Az eljárást megindító határozatában a Bizottság nem fejtette ki azon körülményt, hogy az árképzési záradék puszta léte elegendő volt ahhoz, hogy az olajipari társaságokat a támogatás *de facto* kedvezményezettjeinek tekintse. A felperes számára tehát nehéz volt e konkrét kérdésben állást foglalni. Mindemellett a hivatkozott eljárást megindító határozatból kitűnik, hogy a Bizottság – véleményalkotásának ebben a szakaszában, illetve a rendelkezésére álló kevés adat alapján – még nem látta át a támogatás előnyeinek átszállásával kapcsolatos különleges mechanizmust.

88 Ugyanakkor a Bizottság a közlemény megjelenésétől kezdve kellően kinyilvánította a támogatás valóságos kedvezményezettjeire vonatkozó kérdéseit, különösképpen azon irányítás tekintetében, amelyet az olajipari társaságok a kizárólagos szállítási szerződéseken keresztül gyakorolnak. Még ha e kérdések a Bizottság véleményalkotásának e korai szakaszában lényegében Co/Co csoportba való besorolásuk tekintetében a töltőállomások önállóságára összpontosultak is, ebből nem következik, hogy az alapvető elgondolás – miszerint a kizárólagos szállítási szerződésekre figyelemmel az olajipari társaságok lehettek a támogatás valóságos kedvezményezettjei – szerepelt a közleményben.

89 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a felperes meglehetősen helytállóan megértette ezt az elgondolást ahhoz, hogy egyrészt átadja a Bizottságnak típusszerződését, valamint árképzési záradékát, másrészt hogy tájékoztassa a Bizottságot arról, e támogatást szükségesnek tartotta, mert a töltőállomások árrésük megemelését kérték tőle. Paradox módon a felperes fellépésének módja – ahogy árképzési záradékát átadta – azt bizonyítja, hogy képes volt annak belátására, hogy melyek azok a lényeges tényezők, amelyek relevánsak lehetnek a végleges határozat elfogadásához. Az a tény, hogy a Bizottság a felperes által szolgáltatott adatokat többek között arra használta fel, hogy alátámassza azon érvelését, amely a támogatás visszafizetését a felperesre hárítja, megfelel a hivatalos vizsgálati eljárás szellemének, amely az érdekeltekre a Bizottság információs forrásának szerepét osztja.

90 Ezzel kapcsolatosan el kell utasítani a felperesnek a tárgyaláson előterjesztett azon érvét, amely szerint a Bizottság előtti fellépése semmiféle módon nem felelt meg a támogatás hivatalos vizsgálati eljárásában való részvételnek. Elégséges megállapítani, hogy a hivatalos vizsgálat megindításáról szóló közlemény közzétételét követően a felperes megküldte a Bizottságnak a vizsgált támogatással közvetlenül kapcsolatos és különösen releváns észrevételeit. A felperes e cselekményét – ha nem is *de jure*, hanem *de facto* – úgy kell tekinteni, hogy érdekeltként részt vett a hivatalos vizsgálati eljárásban.

91 Következésképpen a Bizottság, amely korántsem sértette meg a gondos ügyintézés elvét, lehetőségeihez képest helyesen teljesítette azon feladatát, hogy az érdekelteket olyan helyzetbe hozza, hogy a támogatás hivatalos vizsgálatára vonatkozó eljárás keretében megtehessék észrevételeiket.

92 A fentiekre tekintettel e jogalapot – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

A költségekről

93 Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

94 Az eljárási szabályzat 87. cikke 4. §-a első bekezdésének értelmében az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket. A Holland Királyság tehát maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (kibővített második tanács)

a következőképpen határozott:

1) A keresetet elutasítja.

2) A felperes maga viseli saját költségeit, valamint a Bizottság költségeit.

3) A Holland Királyság maga viseli saját költségeit.

Pirrung Meij Forwood

Pelikánová Papasavvas

Kihirdetve Luxembourgban, a 2006. május 31-i nyilvános ülésen.

E. Coulon J. Pirrung

hivatalvezető elnök